

NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan opoldne, izvemži nedelj
in praznikov.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po
pošti: Din 20.—, inozemstvo Din 30.—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO:
SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 13.
TELEFON ŠTEV. 552.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.
Pisanim vprašanjem naj se priloži znamka
za odgovor.
Račun pri poštnem ček. uradu štev. 13.633.

Ko sumenti plačujejo investicije Trboveljske.

Kakor da ne bi že davčni vijak dovolj pritiskal Slovenije, mora ona z dragim plačevanjem premoga skrbeti še za investicije Trboveljske.

Ker se v popreobratnih časih ni upal tuji kapital v Jugoslavijo in ker nismo imeli dovolj lastnega, je dovolila leta 1921 naša vlada, da se podraži premog in da dobi na ta način Trboveljska premogokopna družba kapital za nove investicije v rudnikih Huda jama, Rajhenburg in Kočevje.

Ce je bila ta kavalirska dobrohotnost naše vlade umestna, je seveda veliko vprašanje, ker že tedaj so bile vse investicije pred vojno instaliranih premogovnikov plačane. Gospodarji Trboveljske premogokopne družbe pa so bili tudi tako bogati, da se naši vladi, ki ni videla niti invalidske in niti uradniške bede, gotovo ni bilo treba brigati, kako bodo tuji kapitalisti plačali nove investicije, ki bodo končno le njim samim v korist.

Stvar pa je še hujša! Danes so že vse instalacije v premogovnikih v Rajhenburgu in Hudi jami izvršene, leta 1922 povisane cene premoga pa so ostale še nadalje v veljavi. Tako pridemo do tega sramotnega dejstva, da plačujejo revni konsumenti bogati Trboveljski premogokopni družbi njene investicije.

Položaj je torej ta: Slovenski premog, ki ga kopljejo slovenski rudarji, mora plačevati slovenski konsument tujcu tako drago, da nima Trboveljska samo izkazanega 60 odstotnega dobička, temveč da more poleg tega plačati še vse drage investicije.

In v Sloveniji se najdejo še stranke, Trboveljski premogokopni družbi. Po nakupu Slavenske banke hoče postati še gospodarica Ljubljanske kreditne banke in vseh onih industrijskih podjetij, ki so v zvezi z Ljubljansko kreditno banko.

Tako dobimo sledečo sliko: Slovenski konsument ne plačuje samo 60 odstotne dividende tujim lastnikom delnic Trboveljske premogokopne družbe, on ne plačuje samo vse njene investicije, temveč on ji daje še denar, da preide v njeno last še največji slovenski denarni zavod, za katerega je slovenski narod delal 20 let.

In v Sloveniji se najdejo še stranke, ki na vse to molče! In najdejo se celo ljudje, ki pomagajo Trboveljski, da bi ona postala tudi gospodar nad našimi denarnimi zavodi! In slovenska javnost s svojo brezbriznostjo še podpira te ljudi in se niti najmanj ne obotavlja podpirati njihovo časopisje! Tudi to treba poudariti, ker je žalosten znak, da se ne znamo boriti za svoje pravice.

Ena teh naših prvih pravic pa je to, da niso naravni zakladi Slovenije zato tu, da bi imeli od njih koristi samo tuji delničarji na Dunaju, v Parizu in Budapešti, temveč da ima od njih tudi slovenski narod svojo korist. Saj leži trboveljski premog v njegovi zemlji in saj ga kopljejo njegovi sinovi za naravnost sramotno plačo!

Visoke cene trboveljskega premoga se morajo nehati in če vlada ne pozabi Slovencev pri brezobzirnem izterjavanju davkov, potem naj tudi ne pozabi na svojo dolžnost, ki jo ima do slovenskega davkoplačevalca.

Zato pričakujemo, da bo vlada naredila red in revidirala ceno trboveljskega premoga. Tudi premog spada med neobhodno potrebne predmete in če gredo

Popolno soglasje v vladi.

RADIKALI OBSOJAJO AKCIJO PRIBIČEVIČA.

Beograd, 24. sept. Še vedno vlada politično zatišje. Večina nar. poslancev se nahaja že dalj časa na agitaciji med narodom, kakor sta sklenili obe vladni stranki, da se narod pravilno seznanj z veliko važnostjo politike sporazuma. Še vedno je mnogo ministrov odsotnih iz Beograda. Vsled tega se ne izvršujejo po ministrstvih niti tekoči posli. Mnogo ministrov se je udeležilo svečanosti v Cetinju. Nekateri ministri bodo sedaj spremljali kraljevske dvojice na potovanju po Dalmaciji.

Politično zatišje so uporabile tudi vladne stranke, da seznanijo narod z ono politiko, ki je bila z rešitvijo poslednje krize inavgurirana. V kabinetu g. Pašiča vlada popolno soglasje v vseh vprašanjih. Trdi se, da so ministri, ki se nahajajo v Beogradu, na sinočnjem sestanku razpravljali ne samo o nekaterih resornih vprašanjih, temveč tudi o splošnem notranjem položaju. Nobeni akciji, ki je naperjena proti sedanjji vladi in politiki sporazuma, ne pripisujejo niti najmanjše važnosti. Vse te akcije so tako neresne, da se vladi niti treba ni na nje ozirati. Zborovanje v Osijeku in na njem sprejeto resolucijo so sprejeli vladni krogi le kot glas tamošnjih radikalov. O njem bo sicer treba voditi računa, ali ne povzroča nobenega vznemirjenja, ker bo na lahek način likvidiran.

Pribičevićeva zborovanja smatrajo kot smešne napore, s katerimi bi hotel groziti, da je zelo nevaren vladi, iz katere je pravkar izpadel. Vse Pribičevićeve besede smo čuli že večkrat v teoriji in praksi. Njegova izvajanja pobija najbolj glavni organ radikalne stranke »Samouprava«, ki dokazuje, da niso go-

vori in prizadevanja Pribičevića nič drugega nego naroden defetizem ter kršitev miru in napredka v državi. Članek, ki je izšel pred nekoliko dnevi v »Političnem Glasniku«, je bil inspiriran z meročajnega mesta. V njem je izraženo mnenje, da bi se moralo proti takemu razdiralnemu delu Pribičevića uporabiti Obznano, ako bo samostojno demokratska stranka še naprej nadaljevala s hujšakaško politiko, ki jo je začela gojiti po rekonstrukciji vlade.

Poročila iz notranjosti govore, da je razpoloženje med narodom najboljšje. Niso ugodna in razveseljiva samo poročila iz Hrvatske, marveč tudi ona iz Srbije. Ta poročila so najmočnejši argument za sedanjo politiko sporazuma, ki je največje jamstvo za konsolidacijo države. O sedanjem notranjem političnem položaju bo poročal Nikoli Pašiču prometni minister Radojević, ki odpotuje jutri s simplonskim ekspresom v Monte Carlo, kjer se nahaja Pašič. Po povratku Radojevića bo vlada na podlagi Pašičevih instrukcij pričela sama z reguliranjem vseh vprašanj, za katera ni potrebna Pašičeva prisotnost.

Zivahnost v političnem življenju bo nastopila koncem meseca, ko se sestane Pašič in Radić, da najprej sama razpravljata o vseh onih vprašanjih, ki bodo sprejeta v program vladnega dela za prve dni nastopajočega skupščinskega zasedanja.

Splošno mnenje vseh vladnih krogov je, da bo prihodnje skupščinsko zasedanje zelo plodnosno, ker je vladna večina tako trdna, da se ji ni bati nobenih kriz.

Kraljeva pot.

NAROD NAVDUŠENO POZDRAVLJA KRALJA.

Bar, 24. sept. Poročajo o svečanem sprejemu kraljeve dvojice, ki se ni mogla niadiviti krasoti teh krajev. Na celi poti je prebivalstvo navdušeno pozdravljalo visoke goste. Ob 9. uri je prespela kraljevska dvojica na Rakó Crnojevićev. Pred mestom je bil postavljen slavolok, mesto samo pa je bilo v zastavah in v cvetju. Na šolskem dvorišču je bila prirejena zakuska. Med zakusko je ljudstvo prepevalo pesmi in plesalo kolo. Cez pol ure je kraljeva dvojica nadaljevala svoje potovanje skozi brda; pogled na Skadersko jezero je bil impozanten. V Vir Pazarju je bil zopet prirejen sprejem. Zvečer je kraljevska dvojica prispele v Bar.

ENOurna AVDIJENCA DAVIDOVIČA

Beograd, 24. septembra. Ob priliki svečanosti na Cetinju je bilo nekoliko političnih razgovorov. Zanimanje je vzbudila predvsem avdijenca g. Davidovića pri kralju. Razgovor je trajal nad eno uro in se je sukalo o politični situaciji. Bil je predmet obče pozornosti in povod raznih komentarjev.

KRALJEVA DVOJICA ODŠLA V KOTOR.

Cetinje, 24. sept. Včeraj je kraljeva dvojica odpotovala v Bar in Ulčinj. Od tod bo nadaljevala potovanje v Kotor,

s cenami dol trgovci, kmetje in obrtniki, na gredo tudi delničarji Trboveljske.

Slovenski konsument pa ne bo plačeval investicij Trboveljske!

kjer pripravljajo svečan sprejem. Vršili se bodo tudi manevri vojne mornarice.

PRIPRAVE ZA KRALJEV SPREJEM NA SUŠAKU.

Sušak, 24. septembra. Včeraj popoldne se je vršila seja delegatov vseh družtev, na kateri se je razpravljalo o kraljevem sprejemu. Na seji so si razdelili delo, da bi bil sprejem kraljevske dvojice čim veličastnejši.

DUBROVNIK PRIČAKUJE SVOJEGA KRALJA.

Dubrovnik, 24. sept. Priprave za sprejem kraljevske dvojice se bližajo koncu. Vse mesto je okrašeno. Postavljene so slavnostne tribune, pred katerimi bodo defilirale čete vojske in mornarice. Ob obali so postavljeni slavoloki z lampijoni. Zvečer bo bajna razsvetljava.

NA BOLGARSKEM JE ŠE VEDNO OBSEDNOST STANJE.

Sofija, 24. septembra. Notranji minister je izjavil, da bo ukinit obsedno stanje, ki je bilo proglašeno po atentatu v cerkvi Sv. Nedelje.

SVINČENA AFERA.

Beograd, 23. septembra. Tukaj se v političnih in gospodarskih krogih širijo vesti o pogajanjih, da se znana svinčena afera proti plačilu visoke odkupnine spravi za vselej iz sveta. Pogajanja so baje že pred zaključkom. Meročajni krogi mirno opazujejo to zakulisno kravjo kupčijo, ki črnega madeža v državi zakonitosti in reda nikakor ne bo izbrisala, ker zadevna likvidacija spada samo pred pristojne oblasti.

Nevarnost vladne krize v Angliji.

POLOŽAJ BALDWINA OMAJAN.

London, 24. sept. Vse bolj se povdarja možnost krize angleške vlade radi mosulskega vprašanja. Vsled solidne pozicije, ki vlada v parlamentu, je težko ugotoviti način, kako se bo ta preokret izvršil. Verjetno je, da bo prišlo do razdora v konserv. stranki kljub temu, da je bila ona dosedaj najbolj disciplinirana stranka. Sodeč po pisanju vladnega tiska ta razdor že obstoji, četudi v zelo majhni meri. Položaj Baldwinove vlade je zelo omajan. Najavljen je njegov prihod v London. Baldwin je podvzel vse mere, da prepreči nasprotno akcijo. Izjavil je, da bo uredil rudarsko vprašanje. Sinoči je Baldwin izdal naredbo za pobijanje nezaposlenosti. Brezposelne bodo pošiljali v Avstralijo, kjer je pomanjkanje delavcev. Baldwin hoče na vsak način omiliti položaj vlade, toda njegov uspeh je zelo dvomljiv. Situacija je težka in bi mogla postati radi nekaterih odločitev v mosulskem vprašanju še težja.

POOSTRITEV ALBANSKE KRIZE.

Tirana, 24. sept. Kriza albanske vlade se pretvarja polagoma v državno krizo. Včeraj je podalo ostavko 12 senatorjev, ki jih voli narod. Ostalih 6 senatorjev, ki jih imenuje predsednik republike, je ostalo na svojih položajih, medtem ko je predsednik senata Frašeri že preje podal ostavko. Nezdovoljstvo proti Ahmed begu, Cena begu in Mufti begu je zelo močno. Opozicionalni krogi zahtevajo popolno izpremembo režima. Ta akcija je brez dvoma v zvezi s kampanjo emigracije, ki je zadnje dni zelo živahna. Da imajo v akciji opozicionalcev svoje prste vmes Italijani, je seveda brez vsakega dvoma. Propadla je črnogorska akcija, naj bi ostala vsaj albanska. Pa tudi ta bo propadla, ker Balkan balkanskim narodom.

PAŠIČ SE VRNE KONCEM SEPTEMBRA

Beograd, 24. septembra. Iz Pašičeve okolice poročajo, da se vrne Pašič prve dni oktobra v Beograd in sicer preko Italije. Mussolini mu je stavil na razpologo svoj vlak. Po Pašičevem povratku bo prišlo do velikih izprememb v samem kabinetu. Radojević potuje k Pašiču na njegov poziv, da pride k njemu en član vlade, ki bi ga informiral o situaciji.

PROTEST TURČIJE.

Zeneva, 24. sept. Turška delegacija je protestirala proti angleškemu predlogu, da se imenuje komisija, ki bo preiskala masakriranje kristjanov v Mosulu. Turški delegati so zahtevali, da se osnuje komisija, ki bo ugotovila vsa nasilja in strahote Anglije. Delegati Turške ne bodo več sodelovali pri pogajanjih in zapuste danes Zenevo.

KONFERENCA ZA BALKANSKI GARANCIJSKI PAKT SE BO VRŠILA V CARIGRADU.

London, 24. sept. Po časopisnih poročilih iz Carigrada, je turška vlada pristala na to, da se vrši v Carigradu konferenca o garancijskem paktu in arbitraži na Balkanu.

NOVI TROŠARINSKI PRAVILNIK.

Beograd, 24. sept. Poleg izprememb zakona o državni trošarini je finančni minister razpisal tudi spremembe v trošarinskem pravilniku, ki bodo prihodnje dni objavljene v »Službenih Novinah«.

Spectator:

Kulturna izolacija Slovenije.

Ten dni sem čital vest, ki me je prijetno iznenadila: Švicarsko pevsko društvo »Basler Liedertafel« se pripravlja za turnejo po naši kraljevini in baje nameravajo Švicarji pokloniti svojo posebno pozornost — Sloveniji in Slovencem. Prišli bodo sinovi svobodne Helvecije, da nas seznanijo s pesmijo svojih gora in menda je to prvi slučaj, da se nam približuje dežela Viljema Tella z dragocenimi zakladi svoje narodne umetnosti. In vendar me obhajajo čudne misli. Doslej je bila Slovenija izpostavljena kulturni izolaciji in lahko nas je sram, da prebijajo naše kitajsko obzidje — tujeji, Neslovani. V Ljubljani smo pač slišali bratska češka društva, kakor »Smetano«, »Hlahola« itd., tudi »Lisinski« se je usmilil Ljubljane in Maribora, v ostalem pa ne bom posebej poudarjal, da smo — razen Balokovića in drugih jugoslovenskih umetnikov — slišali poleg Kubelika morda še Vašo Pihodo in — konec.

Kje tiči vzrok, da se zvezde na mednarodnem umetniškem nebu tako skrbno izogibajo naše lepe Slovenije, ki bi po vsej pravici zaslužila nekoliko več tujske reklame, saj moramo skrbeti na vseh koncih in krajih za pobiranje naraščajoče ekonomske pasivnosti? Marija Jeriza je pela v Beogradu pred kraljem, pela je v Zagrebu, a Ljubljana? Pa recimo, da je »predraga« za naše razmere. Vera Schwarz, Piccaver in cela vrsta dunajskih in berlinskih umetnikov je letos na programu zagrebške koncertne sezone in nepojmljivo je, da se v Ljubljani ne zgane niti en sam činitelj, da se omogoči — po zagrebških uspehih — vsaj nekatera gostovanja inozemskih umetnikov v slovenski prestolici. Pariški »Grand Guignol« je v pogajanjih z upravo zagrebške gledališča in po vsej verjetnosti se bo gostovanje slavnega pariškega ansambla v hrvaški prestolici tudi vršilo.

Glavni vzrok, da se veliki umetniki vozijo kvečjemu skozi Slovenijo, leži v nas samih. Vzemimo, da pride »Basler Liedertafel« res v Slovenijo. Kdo garantira, da ne bodo prišli gotovi vročekrvneži v koncertno dvorano, zahtevajoč, da se ne »izziva« z nemškimi petjem na slovenskih tleh? Kdo jamči, da se ne bomo blamirali pred kulturnim svetom? Spominjam se, da je znani graški vseučiliški profesor dr. Ude imel lansko leto v srebrni dvorani hotela »Union« predavanje o seksualni etiki s krščanskega vidika. Predavanje znanega strokovnjaka je bilo namenjeno akademskemu krogu in SLS. Prof. dr. Ude ne zna slovenski in se je uvodoma tudi opravičil. Toda — in s tem se smešimo pred celim svetom — dvorana je bila zastražena s krepkimi reditelji, vstop pa je bil dovo-

ljen samo pismeno vabljenim osebam, da ne bi v tihotaplji kak vročekrvnež, ki bi utegnil g. dr. Udetu poučiti, da je »švabčarjenec« tudi v predavalni dvorani prepovedano... Treba se je zamisliti v položaju učenjaka, ki ni slučajno Francoz, Čeh, Poljak itd., da bi bil res neumen, če bi riskiral fijasno svojega predavanja na račun nacionalne nestrpnosti. Hermann Wendel, ki ga hvalimo od Maribora do Gjevgljetije radi njegovih neoporečnih zaslug, je v slavnostni dvorani beograjske univerze sijajno predaval v nemščini in krema prestolniške elite ga je poslušala s spoštljivo željo, žel je burjo aplavza. Ali je g. Wendel »veliki prijatelj našega naroda«, kakor naglašajo šovinistični organi Narodne tiskarne, že seznanjal ljubljansko občinstvo s problemi naše dobe? Menda si je premislil. V ožjem krogu ljubljanskega kulturnega delavstva ga vsaj ni glava bolela...

Čemu sem napisal ta piker uvod? Resnica je in ostane, da smo se Slovenci vsled neke pretirane bojzani, o kateri pa tukaj ne bom govoril, obdali s kitajskim zidom psihološko utemeljene, socialno-ekonomske pa niti najmanj opravičljive nacionalne nestrpnosti. Čuvajmo svoj narodni ponos! Toda ne bodimo smešni in ne streljajmo vrabce s topovi, ker se nam smeje in nas pomiljuje ves svet. Ljubljana, kot prestolnica Slovenije, mora postati s časom majhno zavetišče mednarodne umetnosti in znanosti. Čehi so sprejeli lani madžarskega virtuozu in komponistu Hubay-a z nepojmljivimi častmi in govor ministra Beneša pri zaključnem banketu je izzvenel v želji izmenjave kulturnih dobrin. Če bodo n. pr. dunajski umetniki pridobili stikov z našo publiko, bo tem lažje aranžirati turneje naših Glasbenih Matic in vokalnih zborov po srednjeevropskih centrih muzikalne umetnosti. Ali bi Slovenstvu škodovalo, če bi ljubljanska Glasbena Matica s slovensko pesmijo po dolgih letih zopet očarala razvajane dunajske ušesa? Ali bi se jezili, ko bi recimo kritiki velikega formata kakor Erich Wolfgang Korngold ali pa Ernst Džeczy v dolgih feljtonih po dunajskem tisku proslavljali intimno subtilnost naše lepe slovenske pesmi in naravnih krasot razširi po Evropi. Skrajni čas je, da revidiramo svoje nazore, kajti Slovenija v sedmem letu po svetovni vojni, v času, ko bodo žrtve svetovne vojne in nekdanjega sovraštva že prekopane, ne more in ne sme več biti izolirana od ostalega sveta. Kdor resnično narodno misli, komur je na tem, da se sloves slovenske umetnosti, pesmi in aravnih krasot razširi po Evropi, ne bo ugovarjal dobro zamišljeni tendenci teh vrstic.

Program nemške socialno demokratične stranke.

Kakor smo že poročali, je kongres v Heidelbergu izdelal nov program nemške socialne demokratične stranke. Ker je program velike važnosti ne samo za delavsko gibanje v Nemčiji in v vsej srednji Evropi, temveč tudi za razvoj demokratične misli, objavljamo novi program v dobesednem prevodu, ki se glasi:

Gospodarski razvoj je z notranjo nujnostjo povzročil okrepitev kapitalističnega velepodjetja, ki v industriji, obrtu in trgovini vedno bolj potiska v ozadje mala podjetja in zmanjšuje njih pomen. Vsled rastočega razvoja industrije je večje število stalnega industrijskega prebivalstva napram kmetijskemu. Kapital je mase producentov ločil od lastništva na njih produktivnih sredstvih in izpremenil delavca v brezposelnega proletarca. Velik del zemlje je v rokah veleposestnikov, naravnih zaveznikov veka-kapitala. Tako so gospodarsko odločilna produktivna sredstva postala monopol primeroma majhnega števila kapitalistov, ki so prišli s tem do gospodarske vlade nad družbo.

Obenem se veča s prodiranjem velepodjetij v gospodarstvo število in pomen nastavljenecv in intelektualcev vsake vrste. Oni izvajajo v podružbljenem delovnem procesu vodilne, nadzorovalne, organizacijske in razdelilne funkcije, oni pospešujejo z znanstvenim raziskovanjem produktivne metode. Z naraščanjem svojega števila izgubljajo vedno bolj možnost, da bi prišli v privilegirane pozicije in njih interesi se vjemajo v stalno rastoči meri z interesi ostalega delavstva.

Z razvojem tehnike in monopolizacijo produktivnih sredstev raste v orjaški meri produkcija človeškega dela. Toda veka-kapital in veleposestvo skušata rezultate družabnega delovnega procesa za sebe monopolizirati. Ne samo proletarcem, temveč tudi srednjim slojem se odteguje poln delež od materialnega in kulturnega napredka, ki ga omogočajo zvečane produktivne sile.

Brez prestanka so v kapitalizmu na delu tendence, da se pritisne delovne sloje v njih načinu življenja. Samo potem neprestanega boja je delovnim slojem mogoče, da se obvarujejo pred naraščajočim ponižanjem in da si izboljšajo svoj položaj. K temu se pridružuje visoka obstojna negotovost, vedno grozeča brezposelnost. Ta postaja zlasti mučna in razgnevajoča v času kriz, ki slede vsakemu gospodarskemu razmahu in ki so utemeljene v anarhiji kapitalističnega načina produkcije.

Kapitalistično stremljenje po monopolizaciji vodi k združevanju industrijskih panog, k zvezi vrstičnih se produktivnih stopenj in k organizaciji gospodarstva v kartelih in trustih. Ta proces ujedinjuje industrijski, trgovinski in bančni kapital v finančni.

Posamezne kapitalistične skupine postanejo tako premočne vladarice gospodarstva in te vladarice ne spravijo pod svojo

gospodarsko odvisnost samo mezdinega delavstva, temveč tudi vso družbo.

S porastkom svojega vpliva uporablja finančni kapital državno oblast za obvladavanje tujega ozemlja kot prodajni trg, izvir surovin in za nalozbo kapitala. To imperialistično stremljenje po moči ogroža stalno družbo s konflikti in vojno nevarnostjo. Toda obenem s pritiskom in nevarnostmi veka-kapitalizma raste tudi odpor stalno rastočih delavskih množic, ki jih združujejo mehanizem kapitalističnega produktivnega procesa, stalno delo strokovnih znanstvenikov in pouk socialno demokratične stranke. Vedno večje postaja število proletarcev, vedno ostreje nasprotje med izkoriščevalci in izkoriščanimi, vedno hujši razredni boj med kapitalističnimi, vladarji gospodarstva ter med obvladanimi. S tem, da se bori delavski razred za lastno osvoboditve, zastopa splošne interese družbe proti kapitalističnemu monopolu. Silovito okrepljeno delavsko gibanje, ki je mogočno postalo vsled požrtvovalnega dela generacij, stopa kapitalizmu nasproti kot enakoveren nasprotnik. Vedno bolj mogočna postaja volja zmagati kapitalistični sistem in z ustvaritvijo mednarodnega pravnega reda ter prave zveze enakopravnih narodov obrniti človeštvo pred vojaškim uniženjem.

Cilj delavskega razreda mora biti dosežen edinole s tem, če preide kapitalistična privatna lastnina produktivnih sredstev v družabno lastnino. Sprememba kapitalistične lastnine produktivnih sredstev v socialistično za in od družbe izvajane produkcije bo povzročila, da bo postal razmah in stopnjevanje produktivnih sil izvor največje blaginje in vsestranske spopolnitve. Tedaj bo šele vstala družba iz jarma slepega gospodarskega obvladanja in splošne razbitosti k svobodni samoupravi, izvajani v harmonični solidarnosti.

Boj delavskega razreda proti kapitalističnemu izkoriščanju ni samo gospodarski, temveč nujno tudi politični boj. Delavski razred ne more voditi svojega gospodarskega boja in ne more polno razviti svoje gospodarske organizacije brez političnih pravic. V demokratični republiki ima delavstvo državno obliko, katere obranitev in izgradnja je zanj absolutna potreba. Delavstvo ne more povzročiti podružabljenja produktivnih sredstev, če ni politična moč v njegovih rokah.

Proletarski osvobodilni boj je delo, na katerem so udeleženi delavci vseh dežel. Socialno demokratična stranka Nemčije se zaveda mednarodne solidarnosti proletariata in je odločena, da izpolni vse dolžnosti, ki iz tega izvirajo. Trajno blagostanje narodov je danes dosegljivo le potem njihovega solidarnega sodelovanja.

Socialno demokratična stranka se ne bori za nove razredne privilegije in predprave, temveč za odpravo razrednega gospodarstva in razredov samih, za enake pravice in dolžnosti vseh, brez ozira na razliko spola in rodu. Izhajajoča iz tega stališča ne pobija samo izkoriščanja in tlačanja mezdinega delavcev, temveč vsak način izkoriščanja in

tlačanja, pa naj velja to narodu, stranki, spolu ali plemenu.

Osvobodilni boj delavskega razreda izgradi v zaveden in enoten boj, pokazati mu nujen cilj, je naloga socialno demokratične stranke. V stalnem boju in udejstvovanju na političnem, gospodarskem, socialnem in kulturnem polju stremi socialna demokratična k svojemu cilju.

Politične vesti.

— V čem je stvar. Z osješko resolucijo radikalne stranke bi hoteli samostojni demokrati še vedno krošnjariji za svojo ob ta treščeno stranko. Zato še par besed o tej stvari. — Znano je, da se v kratkem prične reševanje vseh spornih vprašanj med radičevci in radikali. Ta vprašanja se tičejo v prvi in skoraj edini vrsti samo uradniških izprememb na najvišjih mestih. Velik del teh uradnikov se je za časa volitev zelo eksponiral za radikalno stranko, kateri je sedaj seveda nerodno, nastopiti proti tem uradnikom, pa čeprav so zašli v svojem strankarskem ognju veliko predalec. Zato bodo naravno radikali skušali, da rešijo čim več teh uradnikov in da bodo to lažje dosegli, rabijo take resolucije, kakor je bila osješka. Tako se morejo sklicevati na odpor v radikalnih vrstah in s tem doseči, da radičevci nekaj popuste. Samo to je zmisel osješke resolucije, vsako govorjenje o nestabilnosti sedanje vlade pa je smešno. Sporazum je danes državna politika in kdor je proti sporazumu, ta je za vodstvo državnih poslov nesposoben. Tako ugotavlja celo opozicionalna »Pravda«.

— Oton — »kralj madžarski«? Angleška novanarka Lady Drummond se je nedavno mudila na Madžarskem. Sedaj je izšel v »Daily Express« pod naslovom »A Boy King for Hungary« prvi članek, v katerem se bavi pisateljica z vprašanjem legitimizma. Lady Drummond ugotavlja: Legitimistična »Otonova« stranka, ki jo vodi grofa Angrassy in Apponyi, je številčno najmočnejša, tako da so šanse za 13 letnega Otona največje. Vodje monarhizma pa hočejo počakati, da bo dovršil svoje 16. leto, preden bodo izvedli svoje načrte. Poleg Otona je še cela vrsta pretendentov. Sin nadvojvode Friderika, ki je imel za časa Bela Kunove strahovlade že močno zaslonbo, nima mnogo izgledov. Kot pretendent na madžarski prestol prihaja v poštev tudi sedanji madžarski poslanik v Washingtonu, grof Ladislav Széchenyi, toda za njegovo izvolitev govorijo predvsem milijoni dolarjev njegove žene Gladys Vanderbilt. V angleških aristokratskih krogih se zanimajo za to vprašanje radi tega, ker se je vojvoda cambridgeški že tudi ponujal. Lady Drummond zatrjuje, da bo edinole sin bivšega cesarja Karla, Oton, zasedel madžarski prestol.

— Češkoslovaški predlog Nemčiji. Berlinški češkoslovaški poslanik dr. Krofta je sporočil v nedeljo v imenu svoje vlade zunanemu ministru dr. Stresemannu, da je češkoslovaška vlada z ozirom na v zadnjem času izmenjane note med Nemčijo in zavezniki glede garancijskega pakta, pripravljena stopiti v pogajanja z Nemčijo v svrhu sklenitve nemško-češkoslovaške arbitražne pogodbe. — Korak dr. Beneša je splošno presenetil. V vseh demokratičnih krogih pa je naredil najboljši vtis. S tem korakom je naredil dr. Beneš mojsrsko potezo in si skoraj zagotovil udeležbo na konferenci zunanjih ministrov. Nasprotniki dr. Beneša skušajo sicer predstaviti ta njegov korak kot hudo napako in kot opustitev frankofilskega stališča. Najbolj vročekrvni gredo celo tako daleč, da zahtevajo demisijo dr. Beneša. Javno pa je, da je vsa ta kritika brez podlage in da je dr. Beneš samo čestit, ker je s svojim predlogom zagotovil evropski mir in utrdil svoji domovini dobro ime.

— Nemški nacionalni ministri proti garancijskemu paktu. V pondeljek je imel nemški ministrski svet sejo, na kateri je razpravljalo o povabilu zapadnih veleisl na ministrsko konferenco glede garancijskega pakta. Na seji je podal zunanji minister dr. Stresemann obširno poročilo o tem vprašanju. Po njegovem referatu je prišlo do ostrih nasprotij med Stresemannom in nemško-nacionalnimi ministri. Ti sicer niso načeloma odklonili udeležbo Nemčije na ministrski konferenci — toliko poguma ti šovinisti vendar niso imeli — pač pa so stavili take pogoje, da je udeležba dr. Stresemanna skoraj nemogoča. Dr. Stresemann bo skušal premagati odpor nemško-nacionalnih ministrov in je zato napovedana nova seja. Če bi bila tudi ta brezuspešna, potem ni izključeno, da pride do krize v nemški vladi.

— Generali se začno na Kitajskem zopet preletati. Japonska vlada je dobila poročila, da se v kratkem obnove boji med generalom Cangsalinom in generalom Fengjjangom. Velesile se bodo mogle sedaj zopet malo oddahniti.

Ljubljanska porota.**Zadnji dan.**

Jesensko porotno zasedanje se je včeraj zaključilo. Senatu predseduje višji sod. svetnik dr. Kaiser, votanta pa sta sodni svetnik dr. Gaber in sodnik Avsec, državni svetnik Lavrenčak, izvedenca v računovodstvu rač. nadsvetnika Šircelj in Lenarčič.

MILIJONSKE PONEVERBE V LJUBLJANSKI DRŽAVNI BOLNICI.

Obtožena sta Hijačint Bukovič, 35 letni oficijal državne bolnice v Ljubljani, še nezakazan, in Ludovik Kranar, 27 letni zastopnik tvrčke Golob, bivši dnevničar državne bolnice v Ljubljani, še nezakazan, da sta kot uradnika upraviteljstva državne bolnice v Ljubljani zaupane jima denarne zneske v skupnem iznosu 580.209 dinarjev 97 para si prisvojila in s tem zakrivila hudo delstvo uradne poneverbe po §§ 181. in 182. kaz. zak.

Poneverbe so bile izvršene sledeče: Obtožena sta si prilastila v medsebojnem dogovoru od vplačil, izvršenih potom pripisa k čekovnemu računu bolnice od strani raznih institucij, kot n. pr.: Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani, direktice državnih železnic v Zagrebu, bratovske skladišnice v Trbovljah in Zagorju itd., znesek 192.336 Din, dalje od vplačil, izvršenih potom čekovnih ter poštinih nakaznic od strani OUZD, trgovskega podpornega društva, bolniške blagajne južne železnice pa znesek 121.113 Din.

Bukovič si je pa še poleg tega sam pridržal in prisvojil od vplačil, izvršenih potom čekovnih in poštinih nakaznic od strani OUZD, javne bolnice v Murski Soboti, bolniške blagajne južne železnice in trgovskega podpornega društva v Ljubljani znesek 196.185 Din 50 para, dalje od vplačil, katera so mu bila kot blagajniku izročena v gotovini od strani različnih strank znesek 66.781 Din 41 p in od kolektivov in času od avgusta leta 1922 do aprila leta 1923 znesek 3.844 Din 6 p.

Forej sta poneverila v družbi v medsebojnem dogovoru 313.449 Din in Bukovič še posebej sam 266.760 Din 97 p, skupno tedaj 580.209 Din 97 p.

Bukovič je bil v službi pri upraviteljstvu bolnice kot blagajnik od 11. maja 1922 pa do 13. decembra 1924, Kranar pa kot žurnalist od 4. avgusta 1922 do 31. januarja 1924. Uradovala sta skupaj sama v eni sobi. Živela sta kar se da potratno in naravnost brezumno razsipala denar. Postala sta intimna prijatelja, ko sta zalotila drug drugega pri nepoštenem manipuliranju s premoženjem bolnice. Pričela sta popivati in se zabavati v raznih boljših gostilnah in v baru, od koder sta se vozila v ranih jutranjih urah domov z izvoščkom ali z avtom. Delala sta tudi izlete v planine, v Maribor, v Zagreb in celo na Dunaj. Njuni družini pa sta nasprotno živeli zelo umerjeno in skromno.

Obtožena sicer nista imela prav dobrih plač, vendar bi bila lahko pošteno izhajala. Bukovič, ki ima ženo in dva otroka, (žena je tudi v službi), je zaslužil leta 1922 1010 Din, naslednje leto do maja 1924 1366 Din, od tedaj dalje pa 1660 Din mesečno. Kranarjeva mesečna plača pa je znašala, ker je bil le dnevničar, leta 1922 594 Din, leta 1923 pa 594 Din. Z 31. januarjem 1924 je bil Kranar reduciran.

K Bukoviču kot blagajniku bolnice so prihajali razni trgovci, ki jim je Bukovič izplačeval njihov zaslužek za razne dobave in dela bolnici, ter jim je pri tem odtegoval predpisane odstotke za kolektivino in druge pristojbine. Teh odtegljajev pa Bukovič ni odračunaval v blagajno, ampak si jih je enostavno prilastil, v končni ugotovljeni vsoti 13.844 Din 6 p. Bukovič to dejanje priznava.

Ker sta bila pri svojem delu tesno navezana drug na drugega, sta tudi uradne knjige vodila v dogovoru napačno. V početku sta si izposojala večje ali manjše zneske iz uradne blagajne, ki sta jih pa v kratkem času nadoknadila z novo dospelimi zneski oziroma nakazili. Ko pa so »izdatki« narasli in jih na imenovani način nista več mogla dnevno kriti, sta poneverjala večje vsote in pri tem vodila napačno knjigovodstvo tako, da se je vse ujemale. Denar sta si medsebojno delila, kar je dokazano iz odkritih poneverb in poslovanja z blagajniškimi in drugimi knjigami. Ne Bukovič, ne Kranar nista mogla izvršiti obtoženih ju manipulacij brez vednosti drug drugega.

Vse to je ugotovljeno po revizijski komisiji in priznanju Bukoviča, v čegar miznici so se našli odrezki položnic, ki sta jih skrila mesto uničila.

Drugače je bilo z denarjem, ki je prihajal potom čekovnih in poštinih nakaznic. Te je dobil kot blagajnik v roke Bukovič, ki je denar dvigal, ni ga pa nikamor vknjižil, kot da še ni vplačan. Uprava bolnice je opominjala dolžnike na plačilo njihovih obveznosti. Ti so se seveda izkazali s pobotnicami, nakar se je vse odkrilo.

Bukovič svoje dejanje v polnem obsegu priznava, dočim Kranar krivdo zanika, češ da ni vedel ničesar o Bukovičevih manipulacijah. Bukovič je pač izrazil njegovo površnost in prezaposlenost. Ta Kranarjev zagovor pa je ovržen po Bukoviču, ki pravi, da sta morala delati skupno, da sta krila drug drugega, ker jima je vendar neprestano pretlala nevarnost, da jih zasačijo, če se njihove knjige ne bi ujemale.

Včerašnja obravnava bi se bila imela vršiti že marca meseca, vendar se je morala odgoditi, ker ni bila preiskava izvedencev v vsem natančna in gotova.

Včeraj ni bila osebno zaslišana nobena priča. Prečitane so bile le njihove izjave, iz katerih je razviden takratni veseljaški in zabavni način življenja obtožencev. Razni momenti v predsednikovem čitanju dokaznega materiala vzbujajo med občinstvom veliko veselost.

Govori državnega pravdnika in obeh zago-vornikov so bili sprito jasnega dejanskega stanu zelo kratki, nakar je sledil daljši predsednikov resume. Porotnikom so bila stavljena tri glavna vprašanja, in sicer: Glede krivde Bukoviča, da je poneveril sam in v družbi z Kranarjem vplačila potom pripisa k čekovnemu računu itd., glede Kranarja, če je v družbi z Bukovičem poneveril gori omenjena vplačila in glede Kranarja, če je poneveril vplačila potom čekovnih in poštinih nakaznic.

Porotniki so prvi dve vprašanji potrdili soglasno, tretje pa z 11 glasovi.

Obsojena sta bila: Bukovič na 5 let težke ječe z enim postom vsakega četrti leta, Kranar pa na 4 leta težke ječe z enako postojitvijo. Vsteje se jima preiskovalni zapor od 23. decembra lanskega leta. Istotako morata povrniti nastalo škodo oba nerazdelno, Bukovič pa še posebej ono, kar je zagrešil sam brez Kranarja.

Kot je razvidno, se je to prece jdlongo porotno zasedanje končalo brez vsake težje ob-sodbe.

Gospodarstvo.

LJUBLJANSKA BORZA,
dne 23. septembra 1925.

Vrednote: Investicijsko posojilo iz leta 1921 den. 95, bl. 97; Zastavni listi Kranjske deželne banke den. 20, bl. 25; Kom. zadolžnice Kranjske dež. banke den. 20, bl. 25; Celjska posojilnica d. d., Celje den. 201, bl. 205; Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana den. 225, bl. 240; Merkantilna banka, Kočevje den. 100, bl. 105; Prva hrvatska štedionica, Zagreb den. 1068; Kreditni zavod za trg. in ind., Ljubljana den. 175, bl. 185; Strojne tovarne in livarne d. d., Ljubljana den. 104; Trbovelj. premogokopna družba, Ljubljana den. 375, bl. 387; Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode d. d., Ljubljana, den. 120; »Nihag«, d. d. za ind. i trg. drvom, Zagreb, den. 38, blag. 42; »Stavbna družba« d. d., Ljubljana, den. 165, bl. 180.

Blago: Les: Smrekovi ozir. jelovi hlodi, od 25 cm prem. naprej, fco naklad. postaja bl. 225; Madrieri, 75/220 mm, od 4—8 m

dolž. monte, fco meja den. 585; jamski les po uzanceh ljubljanske borze, fco naklad. postaja 5 vag., den. 170, bl. 170. — Zito in poljski pridelki: Pšenica domača, fco Ljubljana den. 270; koroza slavonska, par. Ljubljana bl. 217; fižol prepelihar, orig., fco Ljubljana den. 325; fižol ribničar, orig., fco Ljubljana den. 300; fižol mandolon, orig., fco Ljubljana den. 250.

BORZE:

— Zagreb, 23. sept. Devize: Newyork ček 56.02—56.62, London ček 272³/₄—274³/₄, Curih 1083—1093, ček 1084.9—1093, Pariz 266.91—270.91, Praga 166.4—168.4, Milan izpl. 229.38—232.23, Dunaj 788.75—798.75, Berlin 1335—1345.

— Curih, 23. sept. Beograd 9.20, Newyork 518.20, London 25.10, Pariz 24.50, Milan 21.12, Praga 15.35, Berlin 1.2330, Budimpešta 0.007260, Dunaj 72.95, Varšava 81.50, Sofija 3.775, Bukarešta 2.50.

× Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 29. septembra t. l. po-

nudbe za dobavo 3780 ovojev žičnikov; do 2. oktobra t. l. ponudbe za dobavo prepojenih brzovajnih drogov ter za dobavo zveznih vijajčnih spon. Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem odelanju te direkcije. — Direkcija državnega rudnika v Brezi sprejema do 24. septembra t. l. ponudbe za dobavo 1000 kg riža, do 10. oktobra pa ponudbe za dobavo jamskega kabla in spojnih obojk. — Dne 6. oktobra t. l. se vrši pri direkciji državnih železnic v Subotici ofertalna licitacija glede dobave 2000 m³ lomljenega kamna. — Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.

× Iz vinarske in sadjarske šole v Mariboru. Ta sedaj 53 let stari zavod se je nedavno pretvoril v srednjo vinarsko in sadjarsko šolo; poleg le-te je še tudi enoletna vinarska in sadjarska šola z internatom. Za obe šoli se je prijavo dovoljno število zanimancev za vstop. Rok za vlaganje prošelj pri srednji šoli je že potekel, pri enoletni šoli pa pote-

če 1. oktobra t. l. Začetek šolskega leta za drugoletnike bivše dvoletne vinarske in sadjarske šole je bil 15. septembra; v srednji vinarski in sadjarski šoli prične novo šolsko leto 1. oktobra, v enoletni pa 15. oktobra namesto začetkom novembra, kakor je bilo prvotno razglašeno. Vsak zanimanec (prosilec) bo o tem še posebej obveščen. Gospod minister kmetijstva je določil mesečno oskrbnino na 400 Din (do sedaj 75 Din) za vse privatne gojence v internatu, to so namreč tisti učenci novinci enoletne šole, ki morajo plačevati vso oskrbnino, odnosno je ne morejo biti oproščeni in še niso bili v kmetijskih šoli. Novinci siromašnih staršev, kateri dobe prosta mesta v zavodu kot državni gojenci (štipendisti), bodo tudi posebej obveščeni o tem. Vodstvo reorganiziranih kmetijskih šol se je zopet poverilo direktorju Andreju Zmavcu, dosedanjemu ravnatelju dvoletne vinarske in sadjarske šole v Mariboru. Profesor Josip Priol odpotuje te dni na Holandsko v svrhu študija ameriškega načina sortiranja in vkladanja sadja i. dr.

V oklopnjaku Okoli sveta.

Spisal Robert Kraft.

Zakrivljeni žebelj phtirdi prav spretno spodaj na košarico, spusti to navzdol, in ko doseže tla, skuša s trnkom vloviti vrveno lestev.

Ideja, čeprav je prišla pozno, je bila dobra — le žal, da se rezultat, kot glavna reč, ni uresničil. Kljuka ni hotela prijeti; več ur se je mučil Adam, ležeč na trebuhu. Večkrat je potegnil vrv k sebi, da se prepriča, če je še pritrjen trnek, zopet jo je spustil navzdol, vlekel semintja, potegoval gor in dol, košarica je plesala po tleh kot marioneta — a vse zaman, riba ni hotela prijeti. Natanko je videl, kako leži spodaj lestev, iz kakega vzroka pa je trnek ni mogel zagrabiti, ni vedel.

Slednjič preneha s svojimi poizkusi. Če iz obupa ali ne, tega ni videti. Vstane in pretegne ude, ki so ga že boleli vsled ležanja, seveda le one, ki imajo naravne vezi; obenem pa se ogleda na vse strani.

»Lep razgled od tu-le, o da, tu zgoraj bi prav rad živel, če bi le...«

Umolkne, njegov pogled obstane na fakirju, ki leži pred njegovimi nogami. Nenadoma leži fakirjeva glava ob strani trupla. Vratna vretena najbrže niso bila več intaktna. Izsušeno meso tudi ni imelo več dosti vezalne sile. Mumije so sploh jako hitro zdrob-

(90) ljni objekti. Pri svojem delu mu je Adam najbrže z nogama odlomil glavo in jo potisnil v stran.

Pobere glavo, brez vsake bojazni, pregleduje skoro okroglo lobanjo od vseh strani in jo trklja po rokah semintja.

»Kroglo za kegljanje že imam, manjkajo mi le še keglji. Ljubše pa bi mi bilo, če bi bila to prešičja glava, pohana, četudi brez priloge. Ej, ej, ej, ej, kaj bo z mano tu gori, če ne pridejo romarji, da mi napolnijo košarico?«

Najprej spusti na drugi strani posodo dol in zdaj se mu hitro posreči, da zajame vode.

Napravil je še nekaj požirkov, ko odstavi in seže s prsti v usta ter privleče nekaj na dan.

»Majhna žabica! Ščuka v maslu bi mi bila ljubša. Hm, ali naj? E, od enega ugriza tudi še ne bom sit. Sestrdati pa sploh ne morem, pojedel bom prav enostavno fakirja. Na, pa skoži!«

Žabico postavi na tla, no, ta ne pomišlja dolgo, napravi nekaj skokov ter izgine s ploskve.

»Tej se pa dobro godi! Ta je že spodaj in si prav nič ne zlomi kosti. Tega ne znam narediti. Škoda bi bilo moje gumijaste noge.«

Potem začne zopet loviti s košarico lestev. To je bil torej le kratek odmor. Saj pa je to tudi njegovo edino upanje, da dobi na ta način lestev, če noče brez dela čakati, da se vrne avtomobil.

Kaj si je mislil, da se je avto oddaljil in se ni vrnil, tega ne vemo. Nekaj se je pač zgodilo.

Se vedno pa se mu noče posrečiti, da bi zagrabil lestev. Nekoč je že visela na žebelju, pa je zopet padla na tla, žebelj ni vzdržal njene teže, se je iztrgal iz košarice in Adam je moral izruvat nov žebelj iz ploskve.

Občudovati je bilo, kako mirno stori to zeleni možiček, namesto da bi se stokajoč metal po tleh.

Ko zopet leži na trebuhu in lovi, zagleda na jugu moža. Preje ga ni zapazil, ker je imel oči obrnjene le na svoj trnek in lestev.

Mož je nenadoma tu, pol gol kuli, na hrbtu ima običajno provijantno vrečo.

Kakšen vtis je napravil ta človek na Adama, si vsak lahko misli. Angel odrešenik!

»Vi, slišite, vi, obesite no lestev na košarico!!!« Tako vpije navzdol, posluhuje se boljše angleščine, ki pa je tudi edini jezik, ki ga zna.

Kuli pa ne razume angleško, nikakor si ne more razlagati, čemu je svilena lestev in zakaj vpije dozdevni svetnik — na vsak način je to tuj potnik, ki ne ve drugega, kot da prebiva na stebru svet fakir, kateremu mora doprinesiti svoj tribut.

Ne brigajoč se za Adamovo vpitje, sname vrečo s hrbita, jo odveže, seže vanjo, položi nekaj v košarico in odide z veselo zavestjo, da je opravil dobro delo in to je tudi res napravil.

Ko vse vpitje nič ne pomaga, se Adam umiri in potegne košarico navzgor.

(Dalje prih.)

VINOCET

tovarna vinskega kisa, d. z. o. z., Ljubljana, nudi najfinejši in najokusnejši namizni kis iz vinskega kisa.

➔ **Zahtevajte ponudbo!** ➔

Tehnično in higijenično najmodernejša urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta šte. 1a, II. nadstropje.

Wie se kupi?
le pri tvrdki
JOSIP PETELINC
Ljubljana

BLIZU PREŠERNEGA SPOMENIKA OB VODI
najbolji šivalni stroj za ročnico in obrtno
»GRIZ« — »ADLER« — »PRUNIK«
isto tam posamezne dele za stroje in za ose,
lgile, elje, jermena, pneumatika. Poisk o veze-
nju na stroj brezplačno! Večletna garancija!
Na veliko!

„Opeka“
prvovrstne židake priporoča
opekarna
„EMONA“ D. D.
v Ljubljani — Tovarna na
Viču (brdo) — Pisarna v
Pražakovi ulici 3, prtiličje.

MALI OGLASI

Cene oglasom do 20 besed Din 5.—, vsaka nadaljna beseda 50 par.

Gospodična

arednjih let, spretna v gospodinjstvu, perfektna v kuhanju, želi mesta h gospodu, samou ali vdovu s 1—2 otroki. Verzirana je tudi v vseh delih šivanja. Gre tudi kot vgojiteljica. — Cenjene ponudbe na upravo pod »Dobra in varčna gospodinja«.

Instrukcije

sprejme osemtolec. — Ponudbe na upravo lista pod »osemtolec«.

Uradnica

s večletno prakso večta vseh pisarniških del išče službo v mestu ali na dečell. — Ponudbe prosil na upravo lista pod »Zanealjavac«.

Stanovanje

ostoječe iz 1, odnosno 2 sob, kuhinje in pritlikin išče za takoj proti nagradi uradnik. Ponudbe je poslati pod »Takoj« na upravo lista.

Samostojna

knjigovodkinja in korespondentinja z večletno prakso išče stalno mesto za takoj v večjem kraju na Goranjskem. Ponudbe z navedbo plače na upravo lista pod »Energična meč«.

Strojepisec

zmožen vseh pisarniških poslov z zelo dobro kvalifikacijo išče primerno službo. Nastopi lahko takoj. Cenj. ponudbe naj se pošljejo na upravo lista pod značko »Pridnost«.

Zahvala.

Ob prebridki nenadni izgubi, smrti dragega nepozabnega

DR. JOSIPA SERNECA

izrekamo najtoplejšo zahvalo vsem, ki so osebno ali pismeno izrazili svoje sožalje ali ga spremljali na zadnji poti.

Posebno se zahvalujemo častiti duhovščini, velikemu županu dr. Pirkmayerju, zastopnikom raznih oblastij, šol in društev, častniškemu zboru, „Sokolu“, „Orjuni“ in lovski skupini.

Iskreno zahvalo izrekamo pevskemu zboru „Glasbene Matice“ v Mariboru, „Celjskemu pevskemu društvu“, godb. društvu „Drava“ in „Železničarski godbi v Celju“, za krasne žalostinke ter vsem prijateljem in znancem, ki so mu darovali cvetje in vence v zadnji pozdrav.

Zahvaljujemo se cenj. gg. govornikom: ravnatelju Smertniku, županu dr. Hrašovcu, ministru v p. dr. Kukovcu in nadzorniku Černeju za prisrčne govore, s katerimi so se poslovlili od dragega pokojnika.

Naj v miru počiva in njegov spomin naj živi v naših srcih.

Žalujoči ostali.

Celje, dne 22. septembra 1925.

Harmoniko

prodam prav fino, 4 vrstno, trojno oglašeno, še novo, firme Lubim. Glas je: Fis, H. E. A, se lahko z drugimi instrumenti zravon igra. Glas harmonike je prav izborn. — Cesta v Rožno dolino 34, pri Štefanu, Ljubljana.

je vendar **najbolji!**

Oglašajte v „Narodnem Dnevniku“!